

Valentin Stefanović
Vogrsko 62
5293 Volčja Draga
vsb@siol.net
040 – 775 776

DELO d.d.
P.p.
1000 Ljubljana

Včeraj sem v eni majhni trgovinici pri nas prvič občutil, kako bo ko bomo prehajali na uporabo Eura. Kljub temu, da bo označevanje cen v tolarjih in evrih obvezno šele čez slab mesec, so na skoraj vseh artiklih ročno pripisali tudi cene v evrih, na pultu pa je pisalo, da je osnova za izračun paritetni tečaj 239,64 SIT za 1 euro. Pohvalil sem prodajalko za vnemo, ter sva malce poklepetala o tej temi, prišla sva pa do sklepa, da kar danes stane 499 sit ali 2,08 € bo kaj kmalu zaokroženo na 2,10€ s tendenco, da bo po obveznem dvojnem označevanju cen ta isti artikel verjetno vztrajno lezel proti psihološki meji 2,99€, kar pa bo dejansko skoraj petdeset odstotna podražitev. V vseh državah Evro zone se je ta fenomen pojavil, v manjši ali večji meri, zato ne verjamem, da bo Slovenija izjema. V zadnjem času se kar vrste članki, tiskovne konference in inicijative interesnih združenj na to temo, ampak zdi se mi, da omenjenega "zaokroževanja" maloprodajnih cen in neupravičenih dvigovanj cen nasploh nič ne bo moglo popolnoma ustaviti.

Menim pa, da bi nekateri organi in ustanove pri nas le uspeli storiti nekaj, kar bi pripomoglo k lažjemu prehodu na Euro. Če se ne motim je pri Evropski banki s strani nekaterih držav (mislim da Italije in Finske, ne vem zagotovo) že sprožena pobuda za izdajo bankovcev za 1€ in 2 €, zato bi bilo zelo dobro če bi se tej pobudi pridružila tudi Slovenija. Danes spravljamo v denarnice (dokler bodo še v obtoku) tudi bankovce za 10 SIT (0.04 €), da ne omenjam kako imamo polne žepe kovancev za 1 in 2 tolarja (0.00417 € in 0,00834 €). Ko se bo najmanjši kovanec za 1 centa (mimogrede a jih ne bi raje klicali stotini?), ki je dejansko vreden 2,39 SIT, znašel v našem žepu, bo vsem nam, ki se še spomnimo dinarjev v SFRJ pomenil ravno toliko, kot nam je pomenilo takrat pet par. Spomnim se, da smo jih otroci zbirali, verjamem, da ima marsikdo doma še kakšen kozarec od kislih kumaric, poln the simpatičnih a že takrat ničvrednih kovančkov. Da si ne bi delali utvar: psihološko ne delujeta nič kaj dosti vrednejša niti preostala dva bakrena evro-kovanca, kovanec za 20 centov pa v primerjavi z današnjim, skoraj enakovrednim kovancem za 50 SIT deluje ubogo. In tako bo tudi z dvema "dvobarvnima" kovancema (pred evrom sta taka bila v Italiji le kovanca za 500 in 1000 ITL, kar je četrtnina vrednosti današnje dvojice), ne bomo čutili kaj imamo v žepu, hkrati pa se bomo skoraj na vsakem koraku srečevali z neupravičenimi dvigovanji cen in zaokroževanji (seveda navzgor). Razen praktičnega razloga, saj je bankovce lažje nositi kot kovance, bi z emisijo teh dveh bankovcev vrnili psihološko vrednost denarju in s tem eliminirali vsaj en del potencialnih špekulacij ob prehodu na Euro.

Spomnim se, da so na začetku galopa inflacije v naši rajni domovini govorili, kako zahteven postopek je izdaja novih bankovcev, koliko to le traja itd. Kaj kmalu smo lahko ugotovili da to ni ravno tako, saj je takrat že razdružena ZRJ bila sposobna emitirati bankovce z nešteti ničlami s svetlobno hitrostjo, zato je dobro organizirana Evropska banka gotovo sposobna to izpeljati v slabem letu. Če se naše institucije (verjetno bi morala to biti Ministrstvo za finance in Banka Slovenije) dovolj zavzeto in pravočasno povežejo z inicijatorji izdaje dveh manjkajočih bankovcev bo naša država postala tudi dovolj prepoznavna, kar vsi ugotavljamo, da nam manjka.